

27.10.2014

PEFC-metsäsertifiointin sanasto

PEFC Suomi

Sitratie 7, 00420 HELSINKI
puh: 0400 765 437
sähköposti: office@pefc.fi

Tekijänoikeus

© PEFC Suomi 2014

PEFC Suomi – Suomen Metsäsertifiointi ry omistaa tämän asiakirjan tekijänoikeudet. Asiakirja on saatavilla PEFC Suomen verkkosivulta ja toimistosta.

Tätä asiakirjaa ei saa muuttaa tai hyödyntää kaupallisiin tarkoituksiin ilman PEFC Suomi – Suomen Metsäsertifiointi ry:n lupaa.

Tämän asiakirjan alkuperäinen ja samalla virallinen versio on suomenkielinen. PEFC Suomi – Suomen Metsäsertifiointi ry:n toimittamat käännösversiot ovat ohjeellisia ja niiden sisältöä koskien pätee suomenkielinen asiakirjaversio.

Asiakirjan nimi:	PEFC-metsäsertifiointin sanasto	
Asiakirjan tunniste:	PEFC FI 1000:2014	
Hyväksyjä:	PEFC Suomi	Päivämäärä: 27.10.2014
Julkaisuajankohta:	10.11.2014	
Käyttöönoton ajankohta:	29.7.2015	
Käyttöönoton siirtymäaika:	yksi vuosi PEFC-jatkohyväksyntää koskevan päätöksen julkistamisesta (koskee ennen käyttöönoton ajankohtaa myönnettyjä sertifikaatteja)	

Sisällysluettelo

1. Johdanto	4
2. Tarkoitus ja soveltamisala	4
3. Viittaukset	4
4. Termit ja määritelmät	5

1. Johdanto

Tämä standardi on osa suomalaisen PEFC-metsäsertifiointin viiden standardin sarjaa, jota edelsi vuosina 1997-1998 laadittujen SMS-standardien, vuosina 2002-2003 laadittujen FFCS-standardien ja vuosina 2008-09 laadittujen PEFC FI -standardien sarjat. Päivitetyt Suomen PEFC-standardit otetaan käyttöön kansainvälisen PEFC-jatkohyväksynnän jälkeen standardien käyttöönoton siirtymäajan puitteissa.

Suomen PEFC-standardisarjan standardit koskevat metsäsertifiointin sanastoa, toteutusta ja kriteereitä sekä sertifiointitoimintaa ja kriteeristön laadintaa.

Suomen PEFC-standardisarjaa hallinnoi PEFC Suomi - Suomen Metsäsertifiointi ry, jonka omistuksessa standardit ovat.

2. Tarkoitus ja soveltamisala

Tämä asiakirja sisältää PEFC Suomen 27.10.2014 hyväksymän alkuperäisen ja samalla virallisen suomenkielisen version PEFC FI 1000:2014 -standardista. PEFC Suomen toimittamat käännösversiot ovat ohjeellisia ja myös niiden sisältöä koskien pätee suomenkielinen asiakirjaversio.

Standardin suomenkielinen teksti sekä ruotsin- ja englanninkieliset käännökset ovat saatavilla PEFC Suomen verkkosivulta ja toimistosta.

Tämä standardi sisältää Metsäsertifiointin sanaston.

3. Viittaukset

Suomen PEFC-järjestelmän standardit ovat:

- PEFC FI 1000:2014; PEFC-metsäsertifiointin sanasto
- PEFC FI 1001:2014; PEFC-metsäsertifiointin toteutustavat
- PEFC FI 1002:2014; PEFC-metsäsertifiointin kriteerit
- PEFC FI 1005:2014; PEFC-sertifiointitoiminnan pätevyysvaatimukset ja menettelytavat
- PEFC FI 1006:2014; PEFC-metsäsertifiointin kriteeristön laadinta

4. Termit ja määritelmät

Tähdellä (*) merkittyjen termien määritelmät on laadittu laatu- ja ympäristöjärjestelmiä ja niiden auditointia käsittelevissä SFS-standardeissa olevien määritelmien perusteella.

akkreditointi: menettely, jossa arvioidaan ja todetaan sertifiointi- ja tarkastuselinten pätevyys.

akkreditoitu sertifiikaatti: Sertifiointielimen akkreditointinsa puitteissa myöntämä sertifiikaatti, jossa on akkreditointielimen tunnus.

akkreditointielin: organisaatio, joka arvioi sertifioiden pätevyyden ja mahdollisuudet toimia riippumattomasti ja luotettavasti, toteaa pätevyyden sekä valvoo sertifiointielinten toimintaa. Suomessa akkreditointielimenä toimii Mittatekniikan keskuksen akkreditointipalvelu FINAS - the Finnish Accreditation Service.

alkuperä: lähde, josta raaka-aine, raaka-ainelaji, tuote tai vastaava on peräisin (esim. metsä, leimikko, lähtövarasto, organisaatio, valmistusmaa tms.).

auditoija *: henkilö, jolla on pätevyys tehdä auditointeja.

auditointi *: järjestelmällinen ja riippumaton tutkinta sen määrittelemiseksi, ovatko toiminnot ja niihin liittyvät tulokset suunniteltujen järjestelyjen mukaiset, onko nämä järjestelyt toteutettu tehokkaasti ja ovatko ne sopivia tavoitteiden saavuttamiseksi.

auditointihavainnot *: arvioinnin tulokset, kun kerättyä auditointinäyttöä verrataan hyväksytyihin auditointikriteereihin.

auditointikohde *: yksilöity toiminto, tapahtuma, olosuhde, järjestelmä ja/tai tieto, jota auditoidaan.

auditointikriteerit *: politiikat, käytännöt, menettelytavat tai vaatimukset, joihin auditoija vertaa auditointikohteesta kerättyjä näyttöjä.

auditointinäyttö *: todentamiskelpoinen tieto, tallenne tai lausunto tosiasioista.

auditointiraportti: raportti auditoinnissa tehdyistä havainnoista, jotka koskevat sitä, onko toiminta ollut kriteerien mukaista. Raportissa keskitytään poikkeamien ilmoittamiseen.

auditointiryhmä *: ryhmä auditoijia tai yksittäinen auditoija, jotka on nimetty suorittamaan tietty auditointi.

auditointisuunnitelma: sertifiikaatin hakijan ja pääauditoijan yhdessä laatima suunnitelma auditoinnin toteuttamiseksi.

auditoitava: metsäsertifioinnissa metsänomistaja, metsäorganisaatio tai näiden tai muiden toimijoiden ryhmä, jonka toimintaa auditoidaan.

hakija: hakija on oikeushenkilö (yksilö tai organisaatio), jolla on oikeus tehdä hakemus. Huom. PEFC-dokumenteissa hakijalla tarkoitetaan oikeushenkilöä, joka hakee (i) metsäsertifiikaattia, (ii) puun alkuperän todentamissertifiikaattia tai (iii) PEFC hyväksyntää kansalliselle tai alueelliselle järjestelmälle.

havainto: auditoinnissa tehty havainto, joka ei oikeuta poikkeamaa, mutta jonka auditointiryhmä tunnistaa kehittymisen mahdollisuudeksi

indikaattori: arvioitava tai mitattava asia, jolla kuvataan kriteerin vaatimusta tai sen osaa.

jatkuva parantaminen: menettely, jossa metsätalouden toimintaa ja suoritustasoa kehitetään taloudellisten, ympäristön-hoidollisten ja sosiaalisten vaikutusten muodostamaa kokonaisuutta koskien.

kestävä metsätalous: metsien ja metsämaiden hoito ja käyttö siten, että säilytetään niiden monimuotoisuus, tuottavuus, uusiutumiskyky, elinvoimaisuus ja mahdollisuus toteuttaa nyt ja tulevaisuudessa merkityksellisiä ekologisia, taloudellisia ja sosiaalisia toimintoja paikallisella, kansallisella ja maailmanlaajuisella tasolla, sekä siten ettei aiheuteta vahinkoa muille ekosysteemeille. (MCPFE)

kiista-asioiden käsittely: asiakirjoissa määritetyt käytännöt PEFC-järjestelmää koskevan päätöksen tai menettelytavan uudelleenkäsittelystä. Defined and documented procedures to address any formal request to reconsider any decision made or process implemented within the framework of PEFC system

konsensus: yhteisymmärryksessä tehty sopimus, jota ei oleellisin osin vastusta mikään keskeinen sidosryhmä. Konsensus sopimuksen laadinnassa pyritään ottamaan kaikkien sidosryhmien näkemykset huomioon ja sopimaan ristiriitaisista näkemyksistä. Huom. Konsensus ei edellytä yksimielisyyttä (ISO Guide 2).

kolmas osapuoli: henkilö tai elin, jonka tunnustetaan olevan riippumaton asianosaisista kyseessä olevassa asiassa (EN 45020)

kriteeri: vaatimus, jonka noudattamista arvioidaan.

metsänomistaja: yksityinen tai juridinen henkilö, jolla on rekisteröity omistusoikeus tiettyyn metsäalueeseen.

metsänomistajatodistus: ryhmäsertifioinnissa mukana olevalle metsänomistajille ja muille metsän hoidosta vastaaville tahoille toimitettava metsäsertifikaattiin viittaava asiakirja, joka osoittaa jäsenyyden sertifiointiryhmässä.

metsäperäisten tuotteiden alkuperäseuranta (CoC, Chain of Custody): metsäperäisten tuotteiden materiaaliluokkaa koskevan tiedon käsittelyprosessi, jonka avulla organisaatio pystyy esittämään täsmällisiä ja todennettavia väittämiä sertifioidun materiaalin sisällöstä (PEFC ST 2003:2013).

metsäsertifiointi: menettely, jossa kolmas osapuoli antaa kirjallisen todistuksen siitä, että toiminta sertifiointin kohteena olevassa metsätaloudessa vastaa kriteeristöissä asetettuja vaatimuksia.

metsäsertifiointijärjestelmä: metsien hoitoa ja käyttöä sekä puun alkuperän todentamista (jos sovellettavissa), sertifiointijärjestelyjä ja -menettelyjä sekä sertifiointielinten pätevyysvaatimuksia koskevat standardit, ohjeet ja säännöt.

normatiivinen asiakirja: asiakirja, joka antaa sääntöjä, ohjeita tai ominaispiirteitä toiminnoille tai niiden tuloksille. Standardit, tekniset määrittelyt, kirjatut käytännöt ja ohjeet ovat esimerkkejä normatiivisista asiakirjoista.

organisaatio *: julkinen tai yksityinen yritys, yhtymä, konserni, laitos taikka viranomainen, muu yhteisö tahi sellaisen osa tai yhdistelmä, jolla yhtiömuodosta riippumatta on omat toiminnot ja hallinto.

PEFC-ilmoitus eli -notifikaatio: Sertifiointielimen ja kansallisen PEFC-organisaation välinen sopimus, jossa sovitaan PEFC:n sertifiointiyrityksille asettamien hallinnollisten tehtävien noudattamisesta.

PEFC:n hyväksymä sertifikaatti on:

- (a) voimassa oleva akkreditoitu metsäsertifikaatti, jonka PEFC-ilmoitettu sertifiointielin on myöntänyt PEFC Councilin hyväksymän metsäsertifiointijärjestelmän tai -standardin mukaisena, tai
- (b) voimassa oleva akkreditoitu alkuperäsertifikaatti, jonka PEFC-ilmoitettu sertifiointielin on myöntänyt tämän standardin ja PEFC:n hyväksymän materiaaliluokan määritelmän mukaisena, tai
- (c) voimassa oleva akkreditoitu alkuperäsertifikaatti, jonka PEFC-ilmoitettu sertifiointielin on myöntänyt PEFC Councilin hyväksymän järjestelmäkohtaisen alkuperäseurannan standardin mukaisena.

Huomaa: PEFC:n hyväksymät metsäsertifiointijärjestelmät ja alkuperäseurannan standardit esitetään PEFC:n neuvoston verkkosivuilla, www.pefc.org.

poikkeama *: yksilöityjen vaatimusten täyttymättömyys.

pääauditoija*: henkilö, jolla on pätevyys johtaa ja tehdä auditointeja.

raaka-aineen alkuperän todentaminen: menettely, jossa todistettavasti osoitetaan tuotteessa käytetyn raaka-aineen alkuperä.

ryhmäsertifiointi: sertifiointiryhmää koskevan metsätalouden sertifiointi.

ryhmäsertifikaatti: asiakirja, joka osoittaa, että sertifikaatin piirissä olevassa toiminnassa noudatetaan vaatimusasiakirjoissa asetettuja ja sertifiointijärjestelmän asettamia muita vaatimuksia.

sertifioitu alue: sertifikaatin piirissä olevien metsien yhteenlaskettu pinta-ala.

sertifiointiryhmä: sertifiointiryhmä muodostuu sertifiointiryhmää hallinnoivasta tahosta ja sertifiointiryhmän jäsenistä.

sertifiointiryhmän jäsen: ryhmäsertifioinnissa mukana oleva metsänomistaja, muu taho, jolla on oikeus tehdä päätöksiä metsän hoidosta tai sertifiointiryhmään kuuluva muu taho, joka toteuttaa vaatimusasiakirjoissa edellytetyt ja sertifiointijärjestelmän asettamat muut vaatimukset omassa toiminnassaan.

sertifiointiryhmää hallinnoiva taho: sertifiointiryhmää hallinnoivana tahona toimii sertifikaatin hakija tai muu sertifikaatin hakijan valtuuttama taho, joka edustaa ryhmän jäseniä metsäsertifiointia

koskevilla asioissa ja vastaa siitä, että sertifikaatin piirissä olevassa metsätaloudessa noudatetaan vaatimusasiakirjoissa asetettuja ja sertifiointijärjestelmän asettamia muita vaatimuksia.

sertifikaatti: kolmannen osapuolen myöntämä todistus siitä, että metsien hoito ja käyttö tai puun alkuperäketjun todentaminen on todettu vaatimusten mukaiseksi.

sertifiointielin *: vaatimustenmukaisuuden varmentaja.

sertifioitu metsä: metsäalue, jolle sertifiointielin on myöntänyt sertifikaatin.

sertifiointi: menettely, jossa kolmas osapuoli antaa kirjallisen todistuksen tuotteiden, prosessien tai palvelujen vaatimusten mukaisuudesta.

sertifiointiauditointi: järjestelmällinen ja riippumaton tutkinta sen määrittelemiseksi, ovatko toiminnot ja niihin liittyvät tulokset sertifiointivaatimusten (valitun standardin) mukaiset.

seuranta-auditointi: auditointi, joka suoritetaan säännöllisin väliajoin vaatimusten mukaisuuden tarkistamiseksi.

sidosryhmä: yksilö tai ryhmä, johon organisaation toiminta vaikuttaa tai jota se koskee. (ISO 14004 standardi)

standardi: yleisesti hyväksytty julkinen vaatimusasiakirja, jossa esitetään toiminnalle asetetut vaatimukset.

tekninen asiantuntija *: henkilö, joka toimii erikoisasiantuntijana auditointiryhmässä, mutta ei osallistu siihen auditoijana.

tuotemerkintä: tuotemerkin käyttö tuotteeseen liittyvien ominaisuuksien ilmoittamiseksi joko tuotteessa (*on-product*) tai muussa tuotteeseen liittyvässä materiaalissa (*off-product*).

tuotemerkki: tuotteeseen tai tuotepakkaukseen liitetty, markkinointia edistävä merkki (*on-product*). Muualla kuin tuotteessa käytetty tuotemerkki (*off-product*) on tuote-erän laatuun ja luokitukseen liittyvän tiedon välittäminen tuotemerkin avulla muussa tuotteeseen liittyvissä asiakirjoissa.

uusinta-arviointi: toimenpide, joka suoritetaan sen varmistamiseksi, että määritellyt korjaavat toimenpiteet on suoritettu.

valituslautakunta: valitusten ja erimielisyyksien käsittelyä varten asetettu lautakunta.

ympäristö: organisaation toimintaolosuhteet, joihin sisältyvät ilma, vesi, maa, luonnonvarat, kasvi- ja eläinkunta, ihmiset ja näiden väliset vuorovaikutukset (ISO 14004).

ympäristöjärjestelmä: se osa yleistä hallintajärjestelmää, joka sisältää organisaatorakenteet, suunnittelutoiminnot, vastuut, käytännöt, menettelytavat, prosessit ja resurssit ympäristöpolitiikan kehittämiseksi, toteuttamiseksi, saavuttamiseksi, katselmoimiseksi sekä ylläpitämiseksi (ISO 14004).

ympäristövaikutus: mikä tahansa haitallinen tai hyödyllinen muutos ympäristössä, joka on kokonaan tai osittain organisaation toimintojen, tuotteiden tai palveluiden seurausta (ISO 14004).